

05

A

1639

D. O. M. A.
Disputatio Iuridica
DE NECESSARIA
DEFENSIONE

Desumpta

Ex l. ut vim. D. de Iust. & Iur.
& l. i. C. unde vi.

Quam

In celeberrima Vitebergensium Academia

SVB PRAESIDIO

Dn. ALEXANDRI FABRI
I. V. D.

Al diem 28. Septemb. in Auditorio Ictorum à 6.
matutinis horis publica discussioni subiciet,
& defendere annitetur,

CHRISTIANVS CREMBER-
gius Henichensis Sax. Alum. Elect.

VVITEBERGÆ

Excudebat Iohan. Schmidt, Anno 1610.

Clarissimo & Consultissimo Viro
Dn. HELFRICO VLRI-
CO HVNNIO I. V. D. PRÆ-
ceptori suo charissimo:

NEC NON

Prudentia, doctrina legali, & vario rerum
usu præcellentissimis viris

Dn. FRANCISCO LEHMANNO, Iudi-
ci Reipubl. Schmidebergensis dexterrimo,
Dn. ZACHARÆ MEISNERO, Reipubl.
Henichenſis Senatori digniſſimo,
Dn. PHILIPPO Handt/ civi d. Reipubl.
Schmidebergensis primario.

Dominis patronis, fautoribus, & amicis plane
singularibus hanc præsentem de necessaria defensione dispu-
tationem in gratitudinis & amicitie nunquam
intermoritura symbolum

d. d. d.

Christianus Crembergius.

05 A 1639

De Necessaria defensione.

THESES. I.

Si quidem constat ex nostra l. ut vim vi. 3. D. de lust. & Iur. naturam inter nos cognationem quandam constituisse, ut per consequens, hominem homini insidiari nefas sit: quis tamen adeò ab omni experientia remotus existit, qui nesciat, hodie nihil frequentius in Iudiciis audiri, quam querelas eorum, qui non tantum de insidijs sibi structis, sed & de effectu earum, qui tristissimus esse solet, gravissimè conqueruntur? Quæ cum ita sint, non nimis oleum & operam frustra nos putavimus consumpturos, si aliquid, quomodo in ejusmodi casu quis non tantum rectè se gerere; sed & si fortè in tela incidit, qua ratione sui defensionem suscipere posset & deberet, in medium adferremus.

II.

Quanquam itaq; defensionis ratio, quam nos necessariam || dicimus, teste Cicerone, non scripta, sed nata Lex est, quam non || didicimus, accepimus, legimus, verum ex ipsa natura arripui- || mus, hausimus, expressimus: ad quam non docti sed facti, non || instituti sed imbuti sumus, ut si vita nostra in aliquas insidias, si || in vim, si in tela latronum aut inimicorum incidisset, omnis ho- || nestas ratio esset expediendæ salutis; in tantum, ut videri posset || descendere ex Iure modo naturali: nos tamen cum Doctis viris ||

A ij existit.

|| existimamus, pro diverso respectu eam non tantum ex Iure na-
|| turali, & gentium, verum etiam ex Iure civili & Canonico pro-
|| ficisci.

III.

Cum vero omnis, teste dicto disertissimo Romuli nepotum,
quæ de re aliqua suscipitur institutio, à definitione proficisci
debeat, ut intelligatur, quid sit id, de quo disputatur: Nos neces-
sariam defensionem in genere potius describimus quàm defini-
mus, esse vel corporis, vel bonorum, vel etiam honoris adversus
vim injustam, moderatam propugnationem atq; tuitionem.

IV.

Dicimus autem, quod ad hoc quisq; teneatur, ut se defendat,
missos illos facientes, qui putant, in vasum non teneri, ut se defen-
dat, sed admittere posse, ut occidatur. Et addimus, quod gravissi-
mam hac in parte Deo & Reipubl. injuriam inferat, propter
quam de jure meritò puniendus veniat.

V.

|| Qua de causa, si quis ob tutelam corporis sui aggressorem in-
|| continenti interfecerit, omni Iure, etiam poli id fecisse existi-
|| mabitur.

VI.

Divisionem quod attinet, putamus facilimè eam constare
posse ex descriptionis verbis, ubi diximus, illam esse vel Corpo-
ris vel bonorum, vel honoris. Est autem prior, quam Dd. comm.
personalem appellant, quando quis à se, vel ab alijs vim instan-
tem vel jam illatam propulsat: Alter, quam Realem dicunt,
quando quis occasione rerum vim repellit: Posterior vero, quæ
non incommodè interdum ad Personalem, interdum ad Realem
reduci.

reduci potest; est, quando quis illatam sibi suisve injuriam repellit. De quibus ordine paucis videbimus.

VII.

Et in defensione quidem Corporis primum considerabimus, quibus ea competat. Parum n. est jus nosse, si personæ, quarum causa constitutum est, ignorentur. Vbi adfirmamus, nihil referre, ¹¹ cuius ætatis, aut sexus, aut conditionis is sit, qui vim vi repellit. ¹¹ Imò etiam Diabolo, uti D. d. loquuntur, permissa est defensio. De bannito dubitant D. d. utrum se defendere possit? Affirmativam defendit Obrecht: Negativam Zoannet. quæ fundamentis quoque probabilibus non destituitur.

VIII.

Sicut verò ibi. præcedenti diximus, nihil referre, quis ille sit, qui vim depellit; ita & hic nihil interesse existimamus, quis ille sit, qui vim infert. Quod sane Clarus etiam ad Papam & Imperatorem maximo jure extendit, cum grano tamen, ut loquitur, salis.

IX.

Verum, cum defensio sit illicita, ubi offensio licita est; non incommode queritur, an, si ejusmodi personæ, quibus licita est offensio, cancellos sibi in ea præscriptos egrediantur, se quis defendere debeat? Et quidem de parentibus ante alias Quæstio difficilima est? Affirmativam, etsi quibusdam durissima videtur, nos tamen in puncto juris veriore esse putamus.

X.

Idem quoque de dominis, Magistris, Præceptoribus, artificibus & Opificibus erga discipulos, famulos, ministros atque Operarios nos dicendum indubitanter adseveramus. Veteres n. LL. de durissima illa servitute huc non pertinent.

XI.

Ad eundem ordinem etiam referimus Magistratus, si vel extrajudicialiter de facto procedendo, officij sui terminos transgrediuntur, vel judicialiter irreparabile damnum inferre tentant. Quibus omninò judicamus resistendum, si manifestè & notoriè de causæ injustitia constet. Sic quoq; quamplurimis rectè sentientibus accedimus, licitum esse injusto in carcerem coniecto non solum eum effringere, sed etiam custodes carceris, si aliter evadere non possit, occidere. Quid vero, si rediturum se jura verit, an teneatur redire? Negamus cum iisdem.

XII.

Idem jus statuimus in Magistratum ministris, ut ijs se opponere non liceat ubi officio suo legitimè funguntur. An vero, si quis resistat & occidatur, apparitores puniri possint, dubitatur? Nos negamus, modo tamen moderamen inculpatæ tutelæ adhibuerint. Simili modo nec illud placet, quod quidam dicunt, impunè licere ejusmodi hominibus levis armaturæ fugientem malefactorem occidere, si aliter eum capere non possint.

XIII.

Eadem ratione uxori licitum est, resistere, si maritus, cui castigandi facultas concessa, & quidem regulariter non verberibus sed verbis, limites ejusdem transgrediatur. Nullo enim jure omnino tale imperium in uxores maritis concedi debet, ut levissimatq; etiam sine causa interdum ad verbera progrediantur.

XIV.

Contra ebrium & furiosum, etiamsi maximè animus injuriandi absit, quem aliàs requirimus, quin nos defendere debeamus, non dubitamus.

XV. Et

XV.

Et quidem, quæ hæcenus diximus de defensione, in persona propria locum habere nobis certum est. Non caret. a. controversia, utrum alterius quoque personam defendere liceat? Nos non admissa distinctione inter personas necessarias seu conjunctas & extraneas, simpliciter statuimus suppetias ferre in periculo constituto, non tantum licitum esse. Verum etiam crimen contrahere, qui ipsum non defendit, ubi defendere potuit, eoq; judicis moderatione adhibita extra ordinem puniendum esse.

XVI.

Ceterum, si in ejusmodi defensione aggressor à mediatore occidatur, dubitatur, an sit absolvendus, an v. puniendus? Nos quia defensio facti est, ut subinde circumstantiarum qualitate varietur, totam hanc rem prudentis judicis arbitrio relinquimus.

XVII.

Antequam v. ad alias species defensionis accedamus, non incommode hic posse inseri credimus, qua ratione quis se defendere debeat, Quam Dd. consistere putant in modo, in tempore, & in causa.

XVIII.

Modum v. quem faciunt consistentem in paritate armorum non agnoscimus. Non n. potest defendenti præscribi, quousq; se tueri debeat. Par ratione illorum sententiam, qui fugiendum esse docent, rejicimus, simpliciter statuentes, quod regulariter nemo, si ve nobilis sit si ve ignobilis, fugere teneatur.

XIX.

Tempus Dd. Comm. statuunt, ut fiat in continenti absque ulla vel personarum vel rerum differentia: ut tamen in rerum
defen.

defensione aliquid ulterius concedatur. Illud v. quia à Lege definitum non est, meritò arbitrio Iudicis est relinquendum.

XX.

Causam dicunt, ut fiat defendendi animo non ulciscen-
ti. Quæ deprehendi potest ex actu defendendi, quemadmodum &
totum inculpatæ tutelæ moderamen.

XXI.

Cujus etsi regula certa constitui nequit: illud tamen de eo
statuendum, ut quoad fieri potest, adversario parcatur, & ijs,
qui cum eo simul rei intersunt: & ut non nisi necessaria ad tuiti-
onem defensio & armorum expeditio instituat, auctore Olden-
dorpio.

XXII.

Non tamen volumus, ut quis primum ictum expectet, (quæ
sententia etiam Constit. Caroli V. art. 140. confirmata est) sed
putamus sufficere etiam armorum terrorem, imò quoq; minas:
dummodo nobis de animo constare ex parte possit, quod ex præ-
paratione armorum alijs què circumstantijs facile colligere est.

XXIII.

De probatione defensionis licet multa etiam adduci potu-
issent: habitata tamen brevitatis ratione pauca sufficiant. Et qui-
dem primum, an reus, qui allegat se occidisse ad sui defensio-
nem, necessariam defensionem formaliter probare debeat? Nos
probata defensione intelligimus quoq; defensionem necessariam
probatam.

XXIV.

Sed quid, si reus, qui legitimam defensionem allegat, eam neque plenè neque semiplenè probare possit; veluti si homicidium factum sit in loco solitario, nemine præsente, neque juris præsumptionem, qua dolus occidendi præsimitur, alijs præsumptionibus & conjecturis enervare? Num hoc in casu ordinariâ, ut Ful. Pacian. & Clarus: an saltè extraordinaria pœna, ut Boss. Carer. & alij statuerunt, puniendus erit?

XXV.

Nos neque priorem neque posteriorem sententiam approbamus, sed veritatis eruendæ gratia cum Bl. Boër. & Dan. Moller. reum torture subijciendum esse statuimus. Quæ sententia in hisce terris Elector. Const. quoque confirmata est.

XXVI.

Explicitis ijs, quæ de defensione necessaria in genere, & simul de primo ejus objecto dicenda erant; nunc etiam nos convertimus brevibus ad alterum, scilicet ad defensionem rerum. Vbi quidem Dd. optumè conveniunt in eo, res nostras à nobis defendi posse: sed pessimè in eo; an pro rebus tuendis æquè quempiam occidere sit licitum. Nos negantibus ad stipulamur; nisi simul vita nostra in discrimen adducatur, quod volumus exceptum.

XXVII.

Vnde decisio Questionis profluit, nobis non concessum, raptorem fugientem cum rebus, si eum aliter adsequi & apprehendere nequeamus, sagitta vel globo prosternere. Sicut & Dd. nequaquam judicamus, qui putant distinguendas esse res pretiosas à vilibus. Vt nec in eo, an res per viam recuperari iuris queant, vel non.

XXVIII.

XXVIII.

Et hæc quidem de defensione Rerum. Superest tertium & ultimum, ut paucis etiam de defensione honoris dicamus. Cum enim omnibus fortunæ bonis famæ decus sit præferendum, referente Marquardo Frehero lib. 1. de Existim. c. 2. non immeritò quoque ejus maxima ratio habenda.

XXIX.

Vnde quæritur: an propter stuprum sibi vel suis illatum vel intentatum, si aliter evitari non possit, occidere aliquem sit licitum? Quod omnitidem jure concessum fatemur.

XXX.

An v. & pro defensione honoris alium occidere liceat, inter Interpp. non constat? Quod sane etsi multi adfirment, nobis tamen ijs adstipulandum non videtur. Similiter quoque nec ijs, qui existimant si plebius nobilem Conditijs insectetur, huic licere, existimationem suam per vim tueri.

XXXI.

Cæterùm si verbis inferatur injuria, recriminationem vel retorsionem verbalem jure concessam esse existimamus; ita tamè, ut in continenti fiat, & eadem injuria retorqueatur. Alias, si novam addat, potius ulciscendi, quàm defendendi animo facere videtur, ideoque merito uterque de sua agere potest.

XXXII.

De illo magna est inter Dd. controversia, an concessum mihi sit dicere injurianti, tu mentiris? Quod itidem adfirmamus.

XXXIII.

¶ Vti verò omnes cum valent, recta consilia ægrotis dare solent,

lent, in eo vero periculo constituti aliter sentiunt; ita & hic acci-
dere experientia testatur, ut modus, licet ejus multa præcepta præ-
scribantur, rarissimè tamen observetur. Si itaq; quis modera-
mine non servato alterum occidat, qua pœna puniendus sit, non in-
concinnè queritur? Nos extra ordinem cum Bl. arbitramur eum
plectendum.

XXXIV.

Vbi non incommodè inseri potest Quæstio illa, utrum Iudex
interdum arbitrariam pœnam etiam ad mortem usq; extendere
possit? Quod cum Obrecht & Gomez. censemus adfirmandum.

XXXV.

Moderamen a. inculpatae tutelæ reum tunc quoq; non ser-
vasse dicimus, quando aliter sese defendere potuit, veluti si armis
vim repulit, cum æquè potuit sine armis: vel cessante offensione
adhuc alteri per vim insistit, cum nulla absq; offensione esse possit.

XXXVI.

Vnde queritur, utrum sola evocatio quoq; sufficiens offensio
sit, propter quam provocantem occidere liceat? Negantium sen-
tentia accedimus, defendentes, provocatum non tantum compa-
rere non teneri, verum etiam, si velit, salva conscientia compa-
rere non posse; & liberum ei esse utrum in hisce terris ad pœnam
Electoralis Const. expressam agere velit.

XXXVII.

Quod si tamen provocatus comparet & provocantem oc-
cidit, non ordinaria L. Corneliae pœna, sed extraordinaria
eum puniendum esse cum Comm. Dd. schola statuimus.
Quam sententiam confirmat quoq; Electoralis Const. quæ vult
tali

tali in casu provocatum puniendum esse relegatione vel simili
pœna.

XXXVIII.

Quæ posteriora verba an extendi quoque debeant ad fustigati-
onem & manus amputationem, dubitari potest. Nos Moller-
sequentes tantum ad pœnam pecuniariam & carceris exten-
dimus.

XXXIX.

Ceterum si provocans non solum provocat, sed etiam pro-
vocatum simul armis aggreditur, non dubitamus, quin provo-
cantem etiam occidere licitum sit; si modo inculpatae tutelæ mo-
deramen provocatus non transgrediatur. Hoc n. ubi fit, pœnæ
extraordinariæ locus est.

XL.

Porro offensionis occasione Coronidis quasi loco quaerimus,
quid cum illis sit agendum, qui amicorum olim suorum dicta &
facta, quæ fuerunt ipsis concedita palam faciunt, alijsque modis
illorum existimationi obesse student? Hos etsi fustibus dignissi-
mos judicaremus, tamen, quia de iure improbatur, injuriarum a-
ctione, si convinci possint, repellendos esse putamus.

F I N I S.

05 A 1639

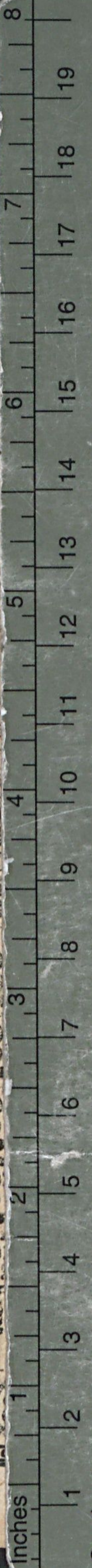
ULB Halle 3
003 780 252

VDT 60,

B.I.G.

Farbkarte #13

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

A. *juridica*
SARIA
ONE

Iust. & Iur.
de vi.

um Academia

DI O
DRI FA
D.

ditorio Ictorum à 6.
ssioni subjiçiet,
tetur,

CREMBER.
Alum. Elect.

G Æ
t, Anno 1610.

